

ДИЗАЙН МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА

Ковальський В.П., доцент,

Постолатій М.О., студентка,

Вінницький національний технічний університет

Вознюк І. М., викладач

ДПТНЗ «Хмельницький аграрний центр ПТО»

Дизайн міського середовища – це дизайн синтезу містобудування, архітектури, ландшафту, пластичного і образотворчого мистецтва. Цей синтез відбувається при організації предметно-просторового середовища міста, коли предметне наповнення міського простору, обсяги середовищних об'єктів (будівель і споруд) та їх членування, габарити планувальних утворень і планшет ландшафту знаходяться в гармонійній ув'язці як між собою, так і з людиною [1].

Для того щоб краще зрозуміти що собою представляє поняття «дизайн міста», проаналізуємо основну категорію цього поняття - місто, міське середовище, образ міста, душа міста. Місто – це не тільки місце розселення людей, але й складана структура з функціональною організацією, що відповідає комплексу соціальних, науково-технічних, економічних, кліматичних та інших умов сучасності. Місто, як і його матеріальна культура тісно пов'язані поміж собою. Відбуваються процеси урбанізації та індустріалізації у зв'язку з більш швидким зростанням міст, а також інтенсивним розвитком всіх видів спілкування, збільшується чисельність міського населення. Місто має свою специфіку, відповідаючи принципам високого комфорту, його будові, щоб задовольнити вимогам економії часу: центр місць для праці, центри житлових районів, культурно-побутові установи і зони відпочинку створюють взаємопов'язану систему, яка розташовується навколо головної міської магістралі, паралельно з

якою протягаються пішохідні алеї. Пішохідні шляхи, які пов'язують суспільні комплекси, сприяють формуванню живописних просторів і композиційних ритмів, створюють певний комплексний сюжет дизайнерського простору. Місто як цілісна містобудівельна система, компонентами якої являються взаємодіючі з оточуючим ландшафтом функціональні зони міського середовища – території, виділені адміністративним або соціальним призначенням і об'єднані комплексом транспортних, інженерно-технічних, ландшафтноекологічних, композиційних, глядацьких, історико-культурних та інших зв'язків. Місто являється не тільки архітектурним феноменом, твором будівельного та дизайнерського мистецтва, представляє собою соціокультурне утворення, заповнене різними формами життєдіяльності людей [2].

Основними елементами, за допомогою яких прийнято формувати комфортний дизайн міста, є малі і великі архітектурні форми. Адміністрації багатьох міст, в яких йде активне будівництво, розробили програми комплексного благоустрою громадських територій. Реалізація цих програм передбачає використання сучасних високоякісних малих і великих архітектурних форм та інших елементів комплексного благоустрою для проектування і реалізації найсміливіших дизайн-проектів міського середовища.

Предметно насичуючи середовище міста, формуючи так званий “містобудівний партер”, вуличні меблі й обладнання, вивіски і реклама, торгівельні вітрини, “суперграфіка” фасадів і дорожніх покриттів, скульптурні форми, панно та інші об'єкти монументально-декоративного мистецтва та міського дизайну стають невіддільним компонентом просторового середовища сучасного міста, визначаючи багато в чому умови її комфортності, образно-художні якості, справляють істотний, часом, вирішальний вплив на враження від сприйняття, на формування

образу не тільки окремого і конкретного архітектурного ансамблю, але в підсумку і міста загалом [3] (рис. 1).

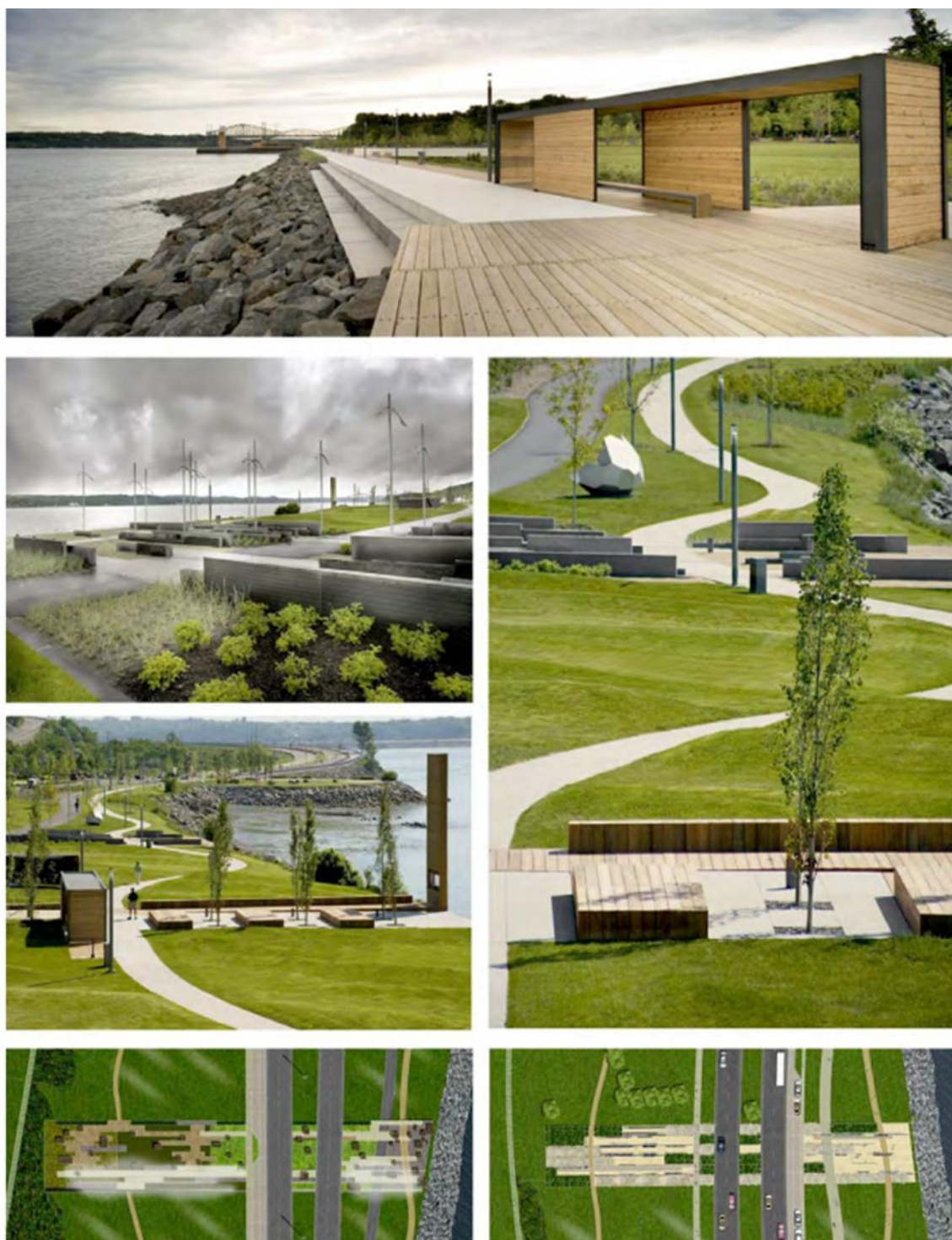

Рис. 1 Дизайн-простір міської набережної, 2008р. Архітектор:
Consortium Daoust +Williams Asselin Askaoui. Квебек, Канада [4]

Одним з найважливіших понять дизайну міського середовища є «візуальна комунікація», яка трактується як система візуально графічних знаків і рішень, яка покликана вирішувати забезпечення орієнтації, регулювання поведінки людини в конкретних предметно-просторових ситуаціях, гарантуючи у середовищі необхідний світловий комфорт і емоційний настрій. До візуальних комунікацій належить реклама, інформаційні табло, піктографія, супер графіка, шрифтові комбінації, системи колірного зонування і т.д., підкреслюючи цим, що проектування систем візуальних комунікацій перебуває на стику промислового, графічного і середовищного дизайну [5,6].

Візуальні комунікації при організації предметно-просторового середовища міста вирішують такі проблеми в міському середовищі:

- поліпшення орієнтації людини в просторовій структурі складних містобудівних утворень, а отже, і забезпечення людині психологічного комфорту під час перебування в міському середовищі;
- подолання мовного бар'єру у великих міжнародних громадських центрах із використанням універсальної графічної мови піктограм;
- формування зрозумілої функціонально-просторової структури [7].

Останнім часом в організації міського середовища отримує розвиток використання оптичних ілюзій. Ця особливість найбільш стала відома завдяки графічним об'ємно-просторовим композиціям М. К. Ешера. У міському середовищі оптичні ілюзії можуть носити як статичний, так і динамічний характер. Найвідомішим прикладом використання об'ємно-просторової оптичної ілюзії є вулиця Россі в Петербурзі. Пропорції будівель, що фланкують боки вулиці, знаходяться в ув'язці з будинком театру, розташованим в її торці. І виникає відчуття «глухого кута», хоча насправді його не існує. Площинна оптична ілюзія створюється шляхом застосування на вертикальній площині (торець будівлі, вертикальна стіна)

малюнка, який візуально трансформує цю площину, візуально ламає її, і перетворюючи в продовження вулиці, малоповерхову забудову або парк. Тобто створює перспективу там, де її немає. Такий прийом характерний для того середовища, де необхідно візуально розширити простір [1, 8].

Використання подібної технології дає можливість повністю перетворити звичайне середовище, візуально змінити зовнішній вигляд споруд, справляє враження ілюзії трансформації простору (зовнішній геометрії об'єктів, зломів, розрізів, тріщин – тобто деформації форми). Така інтерактивна світлова інсталяція залишає надзвичайне враження і не завдає шкоди оточуючій забудові.

Список джерел:

1. Зенькевич Н.Г. Особливості формування дизайну міського середовища
2. Т.А. Корнієнко Дизайн міста як головний концепт соціально-філософського дискурсу.
3. С. О. Іванов-Костецький, К. В. Янчук ЗАСОБИ МІСЬКОГО ДИЗАЙНУ: МАЛІ АРХІТЕКТУРНІ ФОРМИ
4. Promenade Samuel-de Champlain / Consortium Daoust Lestage + Williams Asselin Askaoui+Option aménagement [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.archdaily.com>
5. Дизайн. Иллюстрированный словарь-справочник / Г. Б. Минервин, В. Т. Шимко, А. В. Ефимов и др.; под общей редакцией Г. Б. Минервина и В. Т. Шимко. – М.: “Архитектура-С”, 2004
6. Ковальський В. П. Сучасні стилі архітектури [Текст] / В. П. Ковальський, М. О. Постолатій, Д. О. Войтюк // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції "Стратегія розвитку міст: молодь і майбутнє (інноваційний ліфт)", квітень-травень 2019 р. – Харків : Харківський національний університет міського господарства імені О.Б. Бекетова, 2019. – С. 136-138.
7. Анисимов Н. В. “Культурологический анализ организации предметно-пространственной среды города” / Н. В. Анисимов, Г. Ю. Приходько // Вопросы культурологии, 2012, № 4. – С. 66–70.
8. Ковальський В. П. Ландшафтний дизайн прилеглої території дошкільних навчальних закладів [Текст] / В. П. Ковальський, Г. І. Лисій // XI Международной научно-практической конференции «Тенденции современной науки – 2016», 30.05 – 07.06.2016 . - Science and Education Ltd : Nauka I studia, 2010. - С. 60-64.